

vaines, o VICINU 'Bellvei, Bellvei, Malvei, explicats en detall en aquell article: sempre amb el sign. de 'veinatge'; en el present tenim també la variant d'aquest tipus, en l'homònim (2), on el modern *Envai*, resultat de IN VICINU, apareix en lloc de l'antic *Invicinio*.⁵

L'ENXINA

Partida del terme de Vilallonga de la Safor; pron.¹⁰ la *ñcina* (xxxiii, 53.4).

ETIM. De (SILVA) ILICINA 'bosc d'alzines', *çi* mosàrab de CI, però amb *n* com el cast. *encina*. J. F. C.

L'ENZER

Partida del terme de Xodos (Alcalatén) (xxix, 90.2).

ETIM. Probablement derivat del plural àrabic *al-'anzāl*, plural de *nuzl* 'producte, fruit', de l'arrel *n-z-l*²⁰ 'baixar, fer baixar', del qual plural ve el mot castellà *arancel* (cf. DECH I, 308a18-24). J. F. C.

EPER, EPERO, EPERI, EPERAL

NLL antics propers al monestir de Poblet.

DOC. ANT. *Bernardus de Castro Eperali*, a. 1198 (*Cart. Poblet*, 159).

Afrontat --- in honore Populeti --- et ascendit us-³⁰ que ad serram de Epero et tendit --- ad podium de Carbonera --- usque ad terminum de Valle Clara, a. 1199 (*Cart. Poblet*, 55).

Eligo manimessores meos --- R. Tolsanum et Guiraldum de Eperi --- Dono corpus meum --- monaste-³⁵ rio Populeti, a. 1191 (*Cart. Poblet*, 63; cf. pp. 73, 75, 151).

ETIM. El primer s'explicaria, sense gaire escrúpol, com format amb un NP germànic, que podria ser EBERRHAD, compost de EBUR/EBER, que apareix en 72 noms⁴⁰ de Förstemann, i HADU/HAD, que també hi era component productiu; o potser amb -ALD. J. F. C.

L'evol. fon. *-ad > au- > -al* o la de *-eld > -al* són possibles, i les oclusives, poc sonores, del germànic, com *b*, eren oïdes com sordes. *Epero* i *Eperi* ja és més⁴⁵ difícil que s'expliquin així, si bé la versemblança que es tracti d'un lloc veí o idèntic ens hi indueix (lectures imperfectes?, var. alterades?, accentuació anòmala com en E.T.C. II, 253?, var. del cat. *aper*?) Caldria trobar més documentació.

Car hi ha una altra anàlisi possible. Que el NP sigui *Eperi*, *-ro*; i *Eperali* un adjectiu derivat en *-alis* pel baix llatí (com *castrum Calidense = Caldes*, o *castrum Sevetanum = Seva*). *Eperi* podria ser un NP germ. compost de l'arrel germ. ABA-, bastant producti-⁵⁵ va (26 noms en Först., 11), amb el fecundíssim -HERI/HARI; B + H es canvia sistemàticament en P(H) en germànic; el simple *Abo* apareix també en docs. catalans (a. 970, Mas, *NHBna*. iv, 75) i el fem. *Ava* en docs. de Ross. i de Rbga. aa. 961-1073.

ER

Poble de la Baga de l'Alta Cerdanya, entre Sallagosa i Llo (vall de les fonts del Segre).

PRON. MOD.: *ér* o *ért*, oït a Puigcerdà (1924), Urtx (1935), i en el poble mateix i tots els de la rodalia (1959); en context, de vegades se sent «és a *íér(t)*. L'ortografia *Err*, de molts escrits, que és l'oficial, no sols fóra sense exemples en català, sinó que no té cap títol per ser respectada, com a conseqüent que és amb *Tor*, *Nyer*, *Bor*, *Bar* etc., on també una RR etimològica ha restat com a *r* simple i sensible en fi de mot.

MENCIONS ANT. 839: *Ezerre* (Acte C.SdUrg., ed. PPUjol, n.º 176); *Ezerr* en el Capbreu i la còpia del S. XII; 930, en una inscr. (Brousse, *La Cerd. Fr.*, 182); 957: «villa q. v. *Ezerre*», cit. junt amb Fullà etc. (doc. de Cuixà, Mor. ix, 2); 1030: «in com. *Cerdanie --- vil-
lle voc. Edzerr --- afr. E., flumine Segri, villare Vid
<r>inianos --- O. villula Gurg<u>ie ---»* Cart. d'El-
na, f. 63 (Mor. xxxiv, 175); 1205: *Hezerr* (*Cart. Alart-
Henry* III, 29); 2a. meitat S. XIII: *Err* (Delcor, *Sejarad*
1966, 32 ss.); 1359: *Er* (*CoDoACA* XII, 89). Ponsich
(*Top.*, 42) hi afegeix *Ezer* 1011, 1017; *Ederr* 1018,
²⁵ 1048, 1143, 1183, 1195, 1200; *Aber* 1040; *Herr* 1086;
Ezerr 1102, 1163; *Eyer* 1160, i altres dels Ss. XIII
o XVII.

ETIM. Ja es va donar en E.T.C. I, 87 (1953) i II, 203: poble situat a la part solcia de la seva vall, *ECE-
RRI, compost de *eki* «soleil» i *erri* «village», referint-
se a l'exposició d'*Er* dins la seva vall, per contrast amb
la de Santa Llocaia, situat a la vora esquerra de la
vall d'*Er*, i per tant exposat al NE. Es tracta del baix-
nav. i suletí *ek(h)î* «soleil», i *-erri* que en part fun-
ciona ja com a sufix, en dialectes bascos (Roncal) in-
dicant 'indret on hi ha quelcom' (*gari-erri* 'camp de
blat', *olo-erri* 'camp de civada'), però pròpiament és,
segons l'ús del basc comú, sinònim de «pueblo, popu-
lation»; i el compost *Ekhe-erri* existeix en el Labourd
com mot usual, que arriba a significar «soleil», i seria
pròpiament 'la solana'.¹

Com que no eren fundats els escrúpols d'alguns sobre la justificació de la posició solana, es pot descartar l'etim. IKE-ERRI 'poble del ribast' (bc. *ike* «cues-
ta», *iketxe* «ribazo»), que jo mateix havia ofert com
escèptica alternativa (E.T.C. I, 87n). La meua en-
questa local d'*Er* (XXII, 11,1) comprova allò: l'inf.
m'anà enumerant els llocs començant per «part solana»
i aquí posava el poble i tota la zona pròxima. Hi⁵⁰
ha alguna dada complementària en P. Vidal (*Guide
des Pyr. Or.*, 429); Brousse (*Cerd. Fr.*, 18), i Rd. Bo-
naventura Cotxet (*Noticia Hist. de la Imatge de N.
S. d'Err*), rector de la parr., Perp. 1853.

PARÒNIMS. *Culzer* és una de les jaces (o pletes)
de l'alta vall d'*Er*; pron. *kulzér* (xxiii, 36.23), amb
notable *-r* sensible, que obliga a veure-hi un antic com-
post del nom del poble. En efecte, el nom forma
contrast amb *La Culroja*, altra jaça, més enllà de *Cul-
zer*, i amb *La Culassa*, jaça de l'alta vall de Llo (xxiii,
⁶⁰ 37.5, 38.7): que fa parella amb *Culzer*, a la r. amb el